

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

VILODAG I LIMHAMNS FISKHAMN. — FOTO. E. JEPSSON, LIMHAMN.

23:DJE ÄRG.

DEN 11 DECEMBER 1921

N:O 11

Foto. Källner, Malmö.

Paul Rosqvist

Kliché: Göds Rishyrä & Klichéanstalt, Gbg.

Åter nalkas den tid på året då naturvannen hoppas få mottaga en ny gåva av vårt lands främste på kamerajaktens område, d:r Paul Rosenius. Det dröjde länge, innan fotografieringskonsten nått den utveckling, att den lämpade sig för användning också på fågelvärlden. Den förste, som i vårt land med ihärdighet och framgång tog den i naturstudiets tjänst, var d:r Paul Rosenius i Malmö, och denne intager alltså icke blott främsta rummet, utan ock en särställning bland våra kamerajägare, framför allt genom den kärlek till naturen och det stilistiska mästerskap, som genomandas den de fotografiska bilderna åtföljande texten.

Johan Anders Martin Paul Rosenius är född i Göteborg den 12 mars 1865 samt son till dåvarande lektorn vid Göteborgs latinläroverk, kyrkoherden i Lundby prebendepastorat, sedermera e. o. professorn vid Lunds universitet Martin Gabriel Rosenius och hans maka Martina Henrietta Wennerberg, en dotter till köpmannen Johan Wennerberg i Göteborg. Fädernesläkten härstammar från Norrland, där pastorsadjunkten i Råneå Anders Rosenius i början på 1800-talet antog släktnamnet efter Rosvik i Piteå socken, varefter fadern varit bonde. En farbror till Paul Rosenius var den bekante framstående väckelsepredikanten och utgivaren av "Pietisten" hovpredikanten och kyrkoherden i Överkalix Carl Olof Rosenius. Efter att år 1883 hava avlagt mogenhetsexamen vid Lunds katedralskola inskrevs Paul Rosenius 1884 såsom student vid Lunds universitet, där han till en början ägnade sig åt naturvetenskapliga studier och avlade filosofie kandidatexamen år 1887. Följande år övergick han emellertid till medicinska studier vid Karolinska institutet och avlade där 1891 medicine kandidatexamen, varpå han efter att ha studerat medicin och tjänstgjort jämväl vid Kommunehospitalet i Köpenhamn och på Sahlgrenska sjukhusets i Göteborg båda avdelningar återvände till Lund och år 1895 avlade medicine licentiatexamen. Efter att ytterligare ha förkovrat sina medicinska insikter genom studier av magsjukdomar under med. doktor J. Boas i Berlin slog han sig ner som praktiserande läkare i Malmö med mag- och tarmsjukdomar som specialitet och har på detta område förvärvat sig ett stadgat anseende som kunskaps- och framgångsrik läkare.

Redan som ung student hade emellertid Rosenius intressen, som sträckte sig över fackstudiet. Själv har han på äldre dagar givit en skildring av det 1880-talets radikala Lund, vari han själv intog en av förgrundplatserna bredvid sedermera professorerna David Bergendal, Bengt Lidfors och Karl Petré. I två hänseenden intog han dock en särställning i förhållande till övriga medlemmar av D. U. G. För det första skattade han icke i samma grad som dessa åt den förhållande intellektualismen, utan stack av genom ett icke så litet religiöst färgat gemyt och för det andra var han den förste av dem, vars blickar på ett mera handgripligt sätt fångades av tidens sociala problem, vilka ju ej håller i den från stora världen rätt så avskilda lilla universitetsstaden voro så ägnade att sticka i ögonen. När Axel Danielsson första gången hade tillfälle att tala inför ett akademiskt auditorium på den s. k. Stora diskussionsföreningen i Lund, var den ende, som framträdde och ställde sig vid hans sida den unge Rosenius. Häri tog sig den oräddhet och självständighet uttryck, som höra till grundegenskaperna i hans väsen och som jämte hans motvilja mot all tom radikal pose förvärvade honom större sympatier hos en yngre studentgeneration än vad han kanske själv visste om. Till den mångomskrivna Lundabohemen anslöt sig Paul Rosenius aldrig; därtill bröt denna för bjärt av mot det jämnått och det

allvar han fordrade av livet. Hans praktiska beröring med arbetarrörelsen blev icke heller långvarig. "Han såg väl — och ser —" har det från socialdemokratisk sida yttrats, "framför allt med den röde poeten och humanistens, kanske också med den religiöst färgade rättfärdighetsivrarens ögon på den sociala frågan. För en direkt beröring med realiteternas brutalitet var han icke skapad". Detta har emellertid icke hindrat honom att i den till Baltiska utställningen utgivna boken om Malmö lämna en skildring av Axel Danielsson, vari en hänförd beundran för arbetarnas solidaritetskamp kommer till synes.

Såsom redan av boken "De unga gubbarna" framgår, utgjorde härutöver hans kärlek till naturen, stegrad som den hos honom är nästan till religiositet, redan från den tidiga ungdomen ett starkt i ögonen fallande drag hos honom. Hans första framträdande för allmänheten som naturskildrare skedde med "Naturstycken" 1897, till vilka han i ingen mindre än Bruno Liljefors funnit en kongenial illustratör. Men så föll kameran honom i händerna och blev i tillfälle att på en gång tillhandahålla text och illustrationer. I "Min jakt med kamera" år 1912 visade han först, vad han på detta område var i stånd att åstadkomma och den framgång detta bokverk hade hos den naturälskande allmänheten gav honom mod att redan följande år börja utgivandet av det enastående praktverket "Sveriges fåglar och fågelbon", av vilket sedan dess två häften regelbundet utkommit årligen. Ehuru ännu icke på långt när fullbordat, är det tydligt, att det kommer att bli ett sammanfattande monumentalverk av vad Rosenius från barndomen rikast haft att giva åt andra. Man finner i detsamma den lika högt som mångsidigt bildade mannen i alla hans olika aspekter. Där är, som en annan konstnärlig skånsk naturskildrare riktigt framhållit, vetenskapsmannen, som lagt en säker grund och givit det en konstruktion som håller. Man finner där vidare en konstnär i verksamhet, en ordkonstnär med fantasi och med sinne för ordens färg och satsens ornamentik. Man återfinner den skarpsynte vandraren, som övat sin blick i både djurs och växters och människors samfund och som kunnat läsa sina ögon i all slags natur, från Afrikas öknar till Lapplands fjällhedrar. Man finner där små stänk av de mognade årens filosofi, man finner källsprång av pojkhumor och en flod av lidelse för ämnet. Utan att bortse från vad som är hälsosamt är hans sinne för delikatesser rätt utpräglat och han är nog den, som avvunnit vår fauna och flora flera av dess eljes förbisedda aromer än någon annan. I hans sällskap kommer man till mycket intima observationer i skog och mark, utan att därför behöva känna sig vilde utan tvärtom. Det är, som C. T. Holmström säger, "kulturmänniskans längtan efter klara extrakt, renade droger, som hos Rosenius gör sig starkt gällande, och han är en ypperlig destillatör med säker smak och försiktig i kvantiteter".

Och härmed ha vi kommit in på ännu ett för Rosenius utmärkande drag: hans fina smak och hans konstsinne. Man märker det på varje rad, som han skrivit, och man blir därför icke egentligen förvånad, när man erfår att han, så läkare han till yrket är, även varit verksam som konstkritiker. Som sådan har han framträtt ytterst individuell och konstnärligt fulländad i språket, om ock med större intresse för det egna intrycket, som ofta endast svagt hängt samman med det recenserade konstverket, än för själva konstbedömandet. Särskilt har han bidragit till väckande av intresse för skånsk säregenhet och skånsk landskapsskönhet. Ehuru född göteborgare har uppväxten i en skånsk milieu gjort honom till en lika god skåning som någon annan.

Den unge dirigenten *Nils Grevillius*, vilken som andre dirigent vid Konsertföreningen och även under anföranden av hovkapellet en föregående vinter gav anmärkningsvärt rika löften för framtiden, har nu under ett års tid vistats för studier i Wien och Italien samt andra musikcentra och under sistförflutna tiden varit bosatt i Wien där han under anförande av ett flertal konserter vunnit glänsande segrar, nu senast vid en Alivénkonsert, som den 20 november anordnats av Filharmoniska sällskapet. Från och med kommande 1 juli är herr Grevillius engagerad som kapellmästare vid K. Teatern. För närvarande vistas han hemma på ett kort besök, varunder han bl. a. lett några av Konsertföreningens konserter. Man hade därvid tillfälle att konstatera de stora framsteg som gjorts ifråga om tempobehandling, kontrapunktering och själva ledningen av orkestern.

Från den 15 december är herr Grevillius åter bunden vid Filharmoniska sällskapet i Wien, där han sedan kvarstannar tills tiden är inne att tillträda engagementet vid vår Opera nästa höst.

Ett oegennyttigt kulturarbete av mindre vanligt slag är det som under de senaste 17 åren i Kungliga bibliotekets tjänst utförts av den nu över åttio år gamle förutvarande godsägaren *Herman Brulin*. Sedan han dragit sig tillbaka från sitt jordbruk i Västergötland började han år 1895 sin biblioteksverksamhet vid universitetsbiblioteket i Uppsala, där han ägnade sig åt det tålmodskrävande ordnandet av småskriftsamlingarne och under mer än tio år utförde ett minutiöst plikttröget och förtjänstfullt arbete, för vilket han först under allra sista tiden kom i åtnjutande av någon avlöning. År 1905 överflyttade han sin verksamhet till Stockholm och dess Kungliga Bibliotek där han speciellt haft bibliotekets unika nästan alldeles outtömliga samling tillfällighetspoesi "Verser till och över enskilda" under sin vård. Denna samling har han nu ordnat och katalogiserat på 56,414 katalogblad. Vidare har han förestått de stora kart-, plansch- och porträttsamlingarne, vilka också av honom till stor del nyordnats och katalogiserats. För allt detta krävande och tåla-

11 December 1921 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 • ILLUSTR. • • MAGASIN •

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 11.
 I brun dubbeltonfärg.
 En lustig genrebild. — Klische: Goez, Gbg.

modsprövande arbete har han åtnjutit en ersättning av 1,000 kr. pr år till och med 1919, sedan något högre. Riksbibliotekarien Isak Collijn har nu väckt framställning om beviljande av en pension på minst 1,000 kr. årligen åt godsägaren Brulin och det är att livligt hoppas att staten skall befinnas villig utan vidare överlämna denna rimliga hedersgåva åt en i det tysta så nitisk och trogen tjänare.

I "Dagens Nyheter" förestår *chefredaktörsskifte*, i det att tidningens nuvarande huvudredaktör Otto von Zweigbergk vid detta års utgång frånträder sin befattning, vars stora arbetsböroda blivit honom för tung, sedan ohälsa brutit hans krafter. Tillbakaträddandet betyder dock icke fullständig skilsmässa från tidningen, vilken har förhoppning om bidrag av den avgäendes kända och talangfulla penna i dagens politiska frågor.

Chefredaktörsskapet övertages vid årsskiftet av *kaptan Sien Dehlgren*, vilken sedan 1911 varit tidningens ekonomichef och verkställande direktör och därjämte under redaktör v. Zweigbergks sjukdom upprätthållit dennes befattning. Kaptan Dehlgren, som blev underlöjtnant vid Flottan 01, kaptan 11 och inträdde i reserven 13, genomgick sjökrigshögskolan 07-08, tjänstgjorde i marininstaben 09-11 och var ledamot av Lotsstyrelsen 17. Utom sina förut omnämnda befattningar i "Dagens Nyheter" innehar han även sedan många år ledamotskap av tidningens styrelse. Kaptan D:s förmåga och arbetskraft hava jämväl tagits i anspråk för andra uppgifter. Han deltog sålunda 1915 som sakkunnig i omarbetningen av reglementet för tidningars befordrande. Vidare tillhör han Tidningsutgivareföreningens styrelse och är ord. dess A-sektion. Kaptan D. är en av de mest framträdande och betydande personligheterna inom denna förening, inom vilken han nedlagt ett värdefullt och högt skattat arbete.

Chefredaktörsskiftet kommer icke att medföra någon ändring i tidningens hittills förda frisinnaede politik.

Bliv medarbetare i Hvar 8 Dag!

Efter porträtt.

S. F. DEHLGREN. Kaptan. — Inträder den 1:e januari som chefredaktör för Dagens Nyheter. — Klische: Sjöberg, Gbg.
 T. v.: NILS GREVILLIUS. Engagerad som kapellmästare vid K. Teatern från den 1 juli 1922. —
 T. h.: HERMAN BRULIN vars oegennyttiga verksamhet sedan 1894 vid Universitetsbiblioteket i Uppsala och K. Biblioteket i Stockholm föreslagits till statsbelöning med pension vid avgången med innevarende år.

Efter porträtt

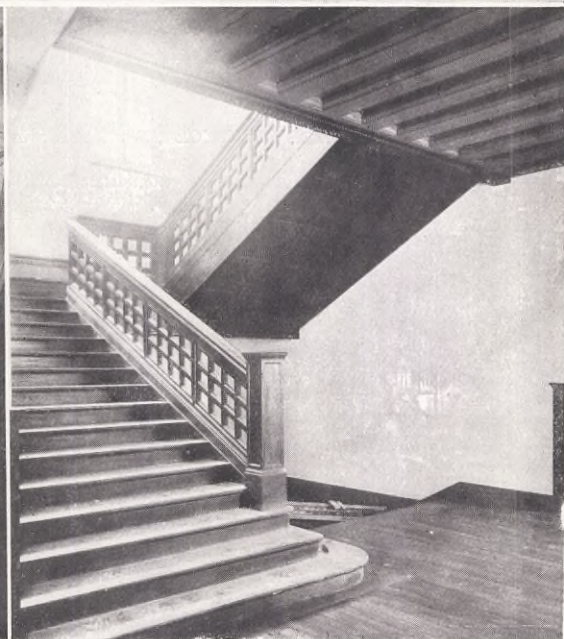
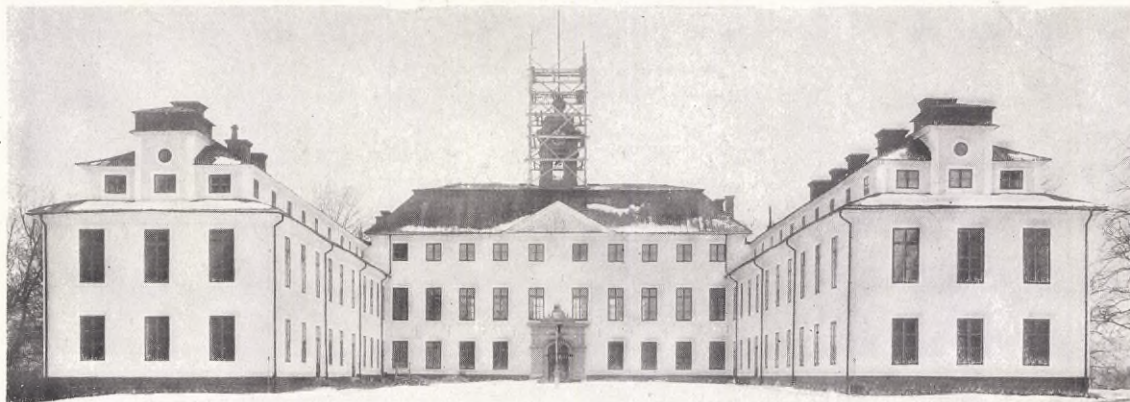
Klische: Sjöberg, Gbg.

STRINDBERGS "BROTT OCH BROTT" PÅ LORENSBERGSTEATERN. Fr. v. hr Martin Ericson (Adolphe), fru Lotten Seelig Sandgren (madame Cathérine), hr John Ekman (Maurice), Wilh. Berndtson (Emile), Georg Blickingberg (Abbén), frökname Greta Holmberg (Jeanne), Doris Nelson (Henriette). — Text å sid. 175. — Foto. Allard, Göteborg. — Klische: Gots Ritzbrä & Klischeanstalt, Gbg.

LORTZINGS "VAPENSMEDEN" PÅ STORA TEATERN. Scenbild: fr. v. herr Carl Lejdström (Hans Stalinger), fröken Ina Peters (Maria), hr Erik Åby (Riddaren von Liebenau). Text å sid. 175 — Foto. Olsson & Hammarquist, Gbg. — Klische: Gots Ritzbrä & Klischeanstalt, Gbg.

Det vackra *Ulriksdals slott* utanför Stockholm står nu efter en genomgripande restaurering, som tagit hela fem år i anspråk, färdigt för inflyttning. Samtliga fasader ha omputsats, varvid i den mån det varit möjligt äldre arkitektoniska utsmyckningar, som kommit fram då den gamla putsen borttagits, markerats. Vad det inre beträffar har allt det värsta, som tillkom under Carl XV:s bekanta restaurering i medio av 1800-talet borttagits, men en hel del har givetvis mäst bibehållas och ett tjugotal Carl XV:s rum kvarstå sålunda oförändrade. Från 1700-talets Ulriksdal kvarstå däremot endast ett fåtal rum, och från 1600-talets finns så gott som ingenting bevarat. Av de nu fullständigt nyinredda rummen märkas först och främst riddarsalen i första våningen. Stora matsalen i nybetsad ek och vidare stora hallen med en ny trappa. Portarne i huvudentrén äro nya och köksdepartementen ha moderniserats, värmeledningar inlett samt ett flertal badrum inrett. Slottet, med sin härliga park och trädgård ett av de vackraste i Sverige, står alltså nu redo mottaga sin nya besittningstagare, vem denne nu blir. Ursprungligen var det ju meningen att kronprinsparet här skulle ta sin boning, men huruvida kronprinsen numera fasthåller vid denna plan är tills vidare okänt. Den lyckade restaureringen har till ledare haft arkitekten, greve Sigge Cronstedt.

Fotos. Holmén, Stockholm.

Kliché: Göts Ritzbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

1. ULRIKSDALS SLOTT FRÅN PARKSIDAN i sitt nuvarande skick.
2. ETT RUM I PRINCESSAN LOVISAS VANING. Sällsynta gyllenlädertapeter och en fin Mariebergs-kakelugn; takmålningen möjligen av Ehrenstrahl.
3. TRAPPAN I DEN OMBYGGDA HALLEN.
4. DEL AV EKPANEL FRÅN 1600-TALET. Av Carl XV införd från Bayern.

Efter fotografi.

HÖGALIDS FOLSKOLA, Stockholms nyaste folkskolepalats, invigd den 28 november.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Öbg.

HVAR 8 DAG

för kalenderåret

1922

BÄSTA JULPRESENT!

PRENUMERATION
MOTTAGES HÄR

Kliché: Gots. Öbg. Stockholms Klichéanst., Öbg.
 HVAR 8 DAGS PRENUMERATIONS-
 AFFISCH FÖR 1922, utförd av artisten
 E. Blomberg.

Stockholms nyaste och mest storslagna folkskolepalats, Högalids folkskola vid Reymersholmsgatan i Maria församling, invigdes den 28 november i närvaro av bland andra överståthållare Hederstierna, kanslirådet i Ecklesiastikdepartementet, J. Franzén, förste folkskoleinspektören, fil. doktor Karl Nordlund, professor Franz von Schéele, stadsfullmäktiges förste vice ordförande, herr Knut Tengdahl, medlemmar av stadsfullmäktige och folkskole-direktionen, överlärare från övriga folkskolor i huvudstaden samt medlemmar av lärarekåren vid olika folkskolor. I invigningshögtidligheten ingick tal av borgarrådet Oscar Larsson och en kortfattad historik över skolan och dess tillkomst av överlärare Karl Steenberg, samt själva

STOR FABRIKSBRAND I ARVIKA.
 A.-B. Östlund & Almqvists orgel- och
 pianojabrik ödelagd natten till den 1
 december. Foto. Pettersson, Arvika.

Kliché: Gots, Öbg. Text å sid. 171.

högtidstalet, som hölls av undervisningsrådet K. L. E. Sandberg, som varmt försvarede och förklarade den utveckling folkskolan i våra dagar nått och dess betydelse för folkbildning och samhällsskick. Högtidligheten omramades med för tillfället särskilt utvald musik, bland annat en av lärarinnan Elin Hedy författad kantat med musik av överlärare Steenberg, vid vars utförande kompositören själv dirigerade.

Grunden till den nu lyckligt fullbordade och invigda skolan, som emellertid ända sedan höstterminens början varit i bruk ehuru den först nu blivit fullt färdig, lades redan 1916 och då var det meningen den skulle stå färdig sednast 1919. På grund av strejker och andra hinder har den emellertid nu först kunnat tagas i bruk. Som den nu står färdig, till det yttre i påfallande lugn och värdig enkelhet, torde den till det inre kunna betecknas som den i fråga om utrustning och inredning modernast tänkbara i vårt land. Alla de sednaste nyheterna i Europa, som överlärare Steenberg varit i tillfälle inhämta under en studieresa inkom för ändamålet, ha tillämpats. Den konstnärliga utsmyckningen, som är synnerligen omfattande och rikhaltig, har utförts av artisten Yngve Lundström så gott som

F. Orts. å sid. 171.

H. 8. D:s postabonnenter

erinras om vikten att i god tid förnya prenumerationen för år 1922.

Med veckans nummer följer för detta ändamål en prenumurationsblankett, avsedd att ifyllas och inlämnas å närmaste postanstalt eller bokhandel.

Hvar 8 Dags pris vid postabonnemang är väsentligt nedsatt för år 1922.

Se närmare annonsomslaget sid. 22.

Red. av Hvar 8 Dag.

Efter fotografier.

LORD BURNHAM. Ordförande i internationella Arbetskonferensen i Genève 25 okt.—19 nov.

Vidst. bild: EN PRAKTISK NYHET A BERLINS GATOR: Sanitetsskåp innehållande en bår, medikament och förbandsartiklar tillgängliga för allmänheten vid olycksfall. Man har endast att slå in en liten glasruta och trycka på en hävstång då skåpet öppnar sig.

Internationella arbetsbyrån i Genève hade till den 25 oktober kallat representanter för alla länder till konferens och hade kallelsen hörsammats av icke mindre än 39 stater, som sändt sammanlagt omkring 200 delegater. De svenska representanterna utgjordes av byråchefen S. Ribbing, generaldirektör E. Insulander, byråcheferna J. A. E. Molin och Bertil Nyström, ombud för regeringen; direktör J. S. Edström, Västerås, amiral Wilhelm Dyrssen och direktör A. K. Carell ombud för arbetsgivarna samt arbetarnes om-

BÖRJE NELIN, SÄTER, en 12-åring som utfört 3 räddningsbragder, senast d. 24 nov. I hög grad förtjänt av offentlig uppmuntran. Foto. Edith Eriksson, Säter.

Kliche: Aug. Sjöbergs Klichsentral, Gbg.

KOMMANDÖR GEORGE MITCHELL. Ny chef för Frälsningsarmén i Sverige. Text å sid. 175.

bud, sekreteraren E. Johansson, redaktör A. Hansson och riksdagsman P. E. Sköld. Som svensk tolk medföljde red. S. Backlund. Främst på dagordningen att behandlas stodo jordbruks- och lantarbetarefrågorna och härvidlag fattades många viktiga beslut, ehuru intet av större betydelse för svenska förhållanden där arbetstiden för kvinnor och barn, barnens skolgång och hithörande frågor för länge sedan fått den humanast tänkbara lösning. På det hela taget torde det värdefullaste minnet av kongressen, vars ordförande var lord Burnham och som avslutades först den 19 nov., ha bestått i den enhetliga och för en förbättring av nuvarande svåra förhållanden varmt ivrande anda, som förenade dessa ombud för ett fyrtiotal olika länder och representanter för olika klasser och förhållanden. Ur den synpunkten torde dessa konferenser vara att betrakta såsom synnerligen betydelsefulla.

ETT FÖRNOJSAMT INSLAG I EN ARBETSKONFLIKT: De organiserade Stockholmsfrisörernas "stridsrakstuga" med musik till förströelse för kunderna. Vid en eventuellt blivande musikersträjk kan måhända allmänheten tänkas få skägg- och hårbehandling på samma villkor som nu musiken — alltid en vinst för allmänheten. — Pressfoto. — Kliche: Göts Bildbyrå & Klichöcentral, Gbg.

CHRISTINA NILSSONS BEGRAVNING I VÄXIÖ,

1. PROCESSIONEN PASSERAR STORTORGET efter att hava utgått från Stadshotellet. — 2. VID STADSHOTELLET. — 3. KISTAN med konungaparets kransar i lukrummet å Stadshotellet. — 4. KAPELLET PÅ VIK — Christina Nilssons sommarställe — där kistan skall förvaras till dess mausoleet på Växiö kyrkogård blir färdigt. — Foto Persson, Växiö. — Klische: Goss Bildbyrå & Klischeanstalt, Öbg.

Operasångerskan Christina Nilsson, grevinna de Casa Miranda, jordfästning ägde rum i Växiö den 2 dec. under stora högtidligheter och hela samhällets tillslutning. Efter en andaktsstund på Växiö stadshotell i det rum där stoftet av den bortgångna vilade, förrättad av biskop L. Lindberg i närvaro av den hånsovns närmaste familj, fördes kistan, svept i svenska flaggan och bärande de kungliga och anhörigas kransar till Domkyrkan. Processionen företräddes av en avdelning ur Kronobergs regementes musikkår och passerade på sin väg genom en häck av läroverks- och skolorngdom. I sorgetåget märktes den bortgångnas närmaste, deputationer från Smålands nation i Uppsala samt för

hemsocknen Vederlöf, länsstyrelsen, domkapitlet och prästerskapet, lands- tingets ordf. och ledamöter, Växiö stads stater och kårer, representanter för borgerskapet, föreningar m. fl. Jordfästningen, vilken beledsagades av begravningsmännen, förrättades av biskop Lindberg, som därjämte höll ett hög- stämt och gripande griftetal. Efter sång av hovsångerskan Signe Rappe och körsång av Växiö musiksällskap följde kransnedläggning vid bären. Från kyrkan fördes stoftet till den hånsovns egendom Vik till det för ändamålet iord- ningställda sorgklädda kapellet. Här skall stoftet förbli tills det bringas till slutlig ro i det mausoleum, som skall uppföras på Växiö kyrkogård.

”Riddaren med falcken”, är en av de märkligaste Rembrandtsmålningar, som, under de senaste åren upptäckts och erkänts av forskningen. För ett par år sedan inköptes tavlan från konsthandlaren Demotte i Paris av skeppsredaren Erik Brodin, som genom detta sitt förvärf gjort sig förtjänt om förkovrandet av vårt nationella konstbestånd. Emellertid såg det ett slag ut, som om vårt land ej skulle mäktas behålla denna oskattbara klenod utan nödgades åse dess bortförande på den internationella konstmarknaden. Oron för att detta skulle inträffa måste vara desto större, som man med all säkerhet kunde veta, att

Vidst. bild: REMBRANDTS ”RIDDAREN MED FALKEN”, ett av den odödliga mästarens allra yppersta verk, av vännen till Göteborgs Museum inköpt och såsom gåva överlämnad till Museets konstsamlingar.

Efter Adanson.

Kliche: Sjoberg, Gbg.

det skulle dröja länge — om det ens någonsin blev fallet — innan en Rembrandt av denna rang åter kom i svensk ägo. Genom ett energiskt ingripande från landshövding Oscar von Sydow, ordförande i Göteborgs musei styrelse, och tack vare ett storartat enskilt mecenatskap har det lyckats att bevara ”Riddaren med falcken” åt Sverige och införliva den med Göteborgs konstmuseum, i vars nya hem vid Götaplatsen den skall utgöra den yppersta skatten. Hela vårt land måste glädja sig åt denna utgång och Göteborg i synsynnerhet, som i och med detta förvärf vunnit ett konstverk, vilket ensam det är en sevärdhet värd en vallfart.

Sverige är visserligen förut ej vanlottat, när det gäller Rembrandt. Tack vare Carl Gustaf Tessin äger Nationalmuseum sin

PHILIPP HAINHOFER OCH KONSTSKÅPET I UPPSALA.

FÖR HVAR 8 DAG AV INTENDENTEN OLOF GRANBERG.

PHILIPP HAINHOFER SOM PLANLADE OCH LÅT UTFÖRA KONSTSKÅPET.

Efter ett porträtt utfört med silversliff och retuscherat med svartkrita, teckning i Tessinska handteckningssamlingen i Nationalmuseum. — Ej förut reproducerat. — Kliche Sjoberg, Gbg.

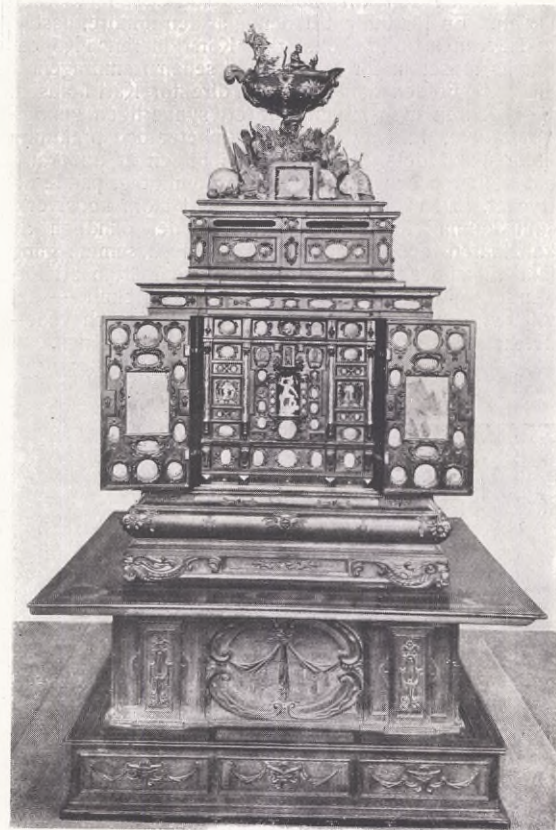

Foto. E. Finn, Uppsala.

Kliche Sjoberg, Gbg.

HAINHOFERS KONSTSKÅP, DEN DYRBARASTE MÖBELN I VÅRT LAND.

Augsburgs välkomstgåva till Gustaf II Adolf 1632, nu tillhörigt Uppsala universitet. — Text å sid. 170.

rika samling av mästarens teckningar och en rad av målningar från olika perioder av hans bana. Genom donation av en holländsk familj erhöi Konstakademien på 1700-talet den ännu som fragment märkliga bilden av Claudius (eller Julius) Civilis' sammansvärjning. Den Wachtmeisterska fideikommissamlingen på Vanås innehåller tre vackra porträttmålningar av den store holländarens hand. Men "Riddaren med falcken" är den koloristiskt rikaste av alla Sveriges Rembrandttavlor och representerar ensam mästarens sista skede med dess hemlighetsfullt strålande immateriella färgprakt.

Tavlan förskriver sig från omkring 1665 ett årtal som finnes på en målning i New York efter samme man som stått modell för vår tavla. Denna Metropolitan-museets målning återger modellen som han gick och stod i vardagslag, i bredskyggig svart hatt, mörk dräkt och vit krage. Slagen av hans sällsamma typ och ädla, resignerade uttryck, har Rembrandt inspirerats att skildra honom i den praktfulla riddardräkt och i den romantiska situation med falcken på handen och häst och page i bakgrunden, i vilken vi se honom i den till Göteborgs museum förvärfvade tavlan. En förstudie till denna är den mindre, hastigt målade, men i uttrycket starka "Korsriddaren" i Köpenhamns museum, för ett antal år sedan framdragen ur en vrå i Fredensborgs slott av direktör Karl Madsen.

"Riddaren med falcken" är ett synnerligen genomfört arbete, fullt av måleriska finheter och praktfulla koloristiska detaljer. Men allt i bilden är underordnat helheten och tjänar det oförglömligt gripande uttrycket. Den är av dessa verkligt stora konstverk, som kunna studeras och njutas i det oändliga av konstnären och kännaren, men som på samma gång tala till alla som ha ögon att se och hjärtan att förnimma. Det är en dyrbar gåva, som skall — det vilja vi hoppas — bli en källa till glädje och vederkvickelse ej endast för de få men för de många.

Axel L. Romdahl.

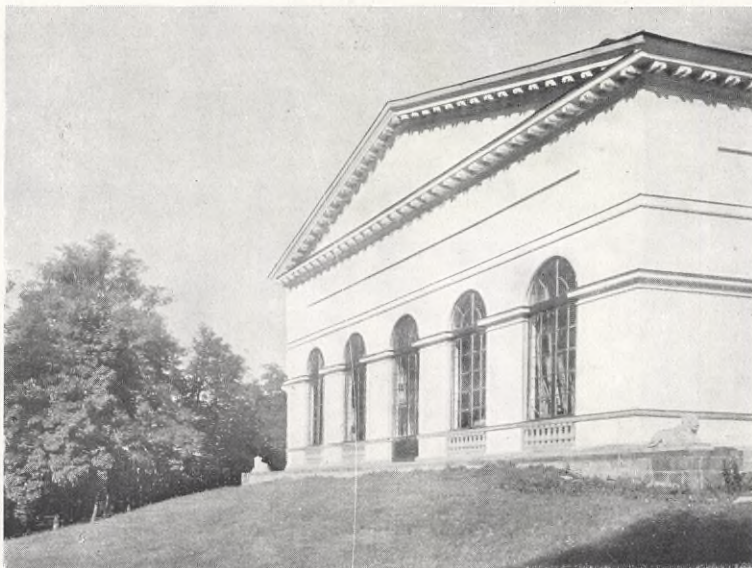

Foto. Ellqvist, Stockholm. Kliché: Gode, Cho.
GUSTAVIANSKA HOVTEATERN A DROTTNINGHOLM, stängd vid Gustaf III:s död nu restaurerad. Teaterns fasad åt parken; den s. k. Dejeunersalongen, tillbyggd 1791 Text å sid. 171.

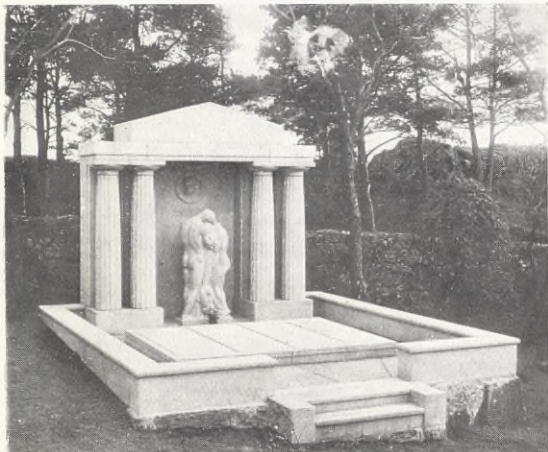
HAINHOFERS KONSTSKÅP.

Till bilder å föreg. sida.

Bland de skatter av skilda slag, drottning Kristinas konstskåp i Stockholm inrymde, voro "les cabinets", skåp, i regeln av ebenholz, inlagda med dyrbara träslag, halvådra stenar, m. m., ej de minst värdefulla. De tjänade som förvaringsrum för kostbara medaljer, miniatyrer, o. s. v. De voro i allmänhet krigsbyte, mestadels från Prag, men ypperst bland dem var det konstskåp — en från Italien hämtad typ med på hyllor, i lådor och lönnlådor förvarade konstföremål och kuriosas —, som utfört efter Philipp Hainhofers planer, av staden Augsburg i april 1632 till Gustaf II Adolf som välkomstgåva överlämnades. Stadens råd hade inköpt praktpjäsen av Hainhofer för 6,000 gulden och den segerrike monarken visste att sätta värde därpå, ty han besåg det flera gånger "mit grösstem Lust und Contento". Skåpet fördes 1633 av en förnäm augsburgare, åtföljd av konstsnickaren Martin Behm, som skulle uppsatta den söndertagna möbelen, till Wolgast och avlämnades på Svartsjö, där änkedrottning Maria Eleonora då bodde. Hon skänkte den dyrbara pjäsen till sin dotter Kristina, som märkvärdigt nog ej medtog den till utlandet. Skåpet stod 1655 på Uppsala slott, men gavs 1694 av Karl XI till Uppsala akademi, som fortfarande är dess ägare.

Den utsökta möbelen, den dyrbaraste i vårt land, hade förfärdigats 1625—1631. Ett motstycke därtill, Hainhofers för hertig Filip II av Pommern redan 1612—1617 förfärdigade s. k. Pommersche Kunstschränk, ses nu i Kunstgewerbemuseum i Berlin. Ett tredje exemplar, som inköptes av den store samlaren ärkehertig Leopold Vilhelm, finns i Pittigalleriet i Florens, plundrat och tomt.

Ebenholzskalet i Uppsala, till vilket ritningarna efter Hainhofers idé sannolikt gjorts av den på sin tid ansedde målaren Matth. Kager, av vilken tavlor finnas i Östra Ryds kyrka, består i olika delar av en mängd sällsynta och dyrbara träslag. Den yttre orneringen utgöres förutom av i ebenholz snidade reliefer, av bemålade halvådelstenar, såsom jaspis och agat, florentinska mosaiker, Limoges-eremaljer och silverornament. Vid dekoreringsen använde Hainhofer även av honom samlade 1500-talssaker, såsom Nielloplattor, en brons-

Efter fotografen. Kliché: Gode, Cho.
GRAVMONUMENT ÖVER FRAMLIDNE BRUKSAGARE C. EMIL HÄGER i dagarne avtöckt å Lilla Edets kyrkogård, Text å sid. 171.

plakett av Andrea Riccio, o. s. v. Konstmöbeln krönes av ett av olika mineral, såsom bergkristaller, malakiter och agater samt snäckor uppbyggt berg, å vilket står ett praktkäril, en i silver infattad kokosnöt, med figural utsmyckning: en Neptun-figur och en å locket sittande, vacker Venus. På hyllor och i talrika lådor och lönnlådor, av vilka ett par först nyligen upptäckts, ligga snart sagt oräkneliga föremål av skilda slag. Dessa ha av överintendenten John Böttiger, skåpets vetenskaplige beskrivare, med beundransvärt tålmod och enastående noggrannhet i förening med olika specialister förtecknats i hans stora praktverk "Philipp Hainhofer und der Kunstschrank Gustav Adolfs in Upsala". Själv indelade Hainhofer föremålen i två kategorier: *artificialia* och *naturalia*. Till den förra hänförde han allt som genom sällsynthet eller sällsamhet tilltalade den tidens samlare, allt som genom någon egenskap var ägnat att överraska eller vid vars utförande stora tekniska svårigheter övervunnits. Utrymmet tillåter icke att här ingå på några detaljer rörande skåpets mångskiftande innehåll — den som därom vill vinna närmare kännedom, men icke har tillfälle att fördjupa sig i det nyss nämnda praktverkets fyra delar, hänvisas till Böttigers korta men sakrika Vägledning. Här må blott nämnas: spinnett och speldosa med rörliga figurer, toaletsaker, matematiska, fysikaliska och kirurgiska instrument, spelkort, tärningar, kinesiska porslinspjäser från början av 1500-talet, silverreliefer, miniatyrmålningar, dosor, skålar, halsband, knivar, kammar, graverade plåtar, medaljonger, skrivdon, husapotek, sigill, etnografiska föremål, såsom sydamerikansk läppknapp, zoologiska såsom stycken av garvad människohud och exotiska ormskinn. Det mesta av allt detta förskriver sig från början av 1600-talet. Mycket av den ursprungliga samlingen har visserligen under tidernas lopp förkommit — redan den unga drottning Kristina kunde ej lägga band på sin klåfingrighet, utan "lånade" ur skåpet medaljer, som aldrig kommo åter — men annat, mer eller mindre värdefulla kuriosas, har sedan i stället ditlagts.

Philipp Hainhofer, som planlade och lät utföra det ryktbara Uppsala-skåpet, föddes 1578 i Augsburg och dog 1647. Tillhörande en gammal patricisk familj, sändes han knappt sextonårig jämte en bror och en preceptor till Italien, där han studerade vid högskolan i Padua samt uppehöll sig i Rom, Siena och Neapel. Därpå vistades han ett år i Holland och besökte sedan flera tyska städer. Återkommen till Augsburg, av vars stora råd han i sinom tid blev medlem, verkade han, vid sidan av en omfattande affärsverksamhet, som politisk korrespondent till Henrik IV av Frankrike, markgreve Fredrik V av Baden och hertig Filip II av Pommern, som vars utomordentliga sändebud han fungerade vid valdagen i Frankfurt och vid riksdagen i Regensburg. En del av hans korrespondenser och även andra litterära arbeten av hans hand ha i vår tid blivit tryckta. Han, den bereste och fint bildade, av furstar flitigt anlitade borgaren i Augsburg, var utan tvivel en mycket representativ personlighet. Först och sist var han dock köpman. Han drev en vidsträckt handel med allehanda artiklar, böcker, pälsvaror, vagnar, hundar, kläder, krut, kammar, borstar, konst saker, såsom holländska målningar och italienska antikviteter. Han uppvaktades i Augsburg av långväga köpmän, som till honom medförde vad som ansågs kunna falla honom i smaken och han hade egna resande, som under färder i närmare eller fjärrare land för hans räkning uppköpte kuriositeter och rariteter av skilda slag. På de resor, han själv som furstlig agent företog, medförde han alltid konst saker, som han med stor vinst avyttrade eller bortbytte, städe en vaken och förslagen affärsman.

Han anlade för egen räkning en s. k. konstkammare, d. v. s. en samling av skiftande art av konstföremål, antikviteter, kuriosas, o. s. v., kom i egenskap av konsthandlare i nära beröring med konstnärer och konsthantverkare, och sedan var steget ej långt till de konstkammare i miniatyr, som han härbergerade i de konstskåp, vid vilka hans namn särskilt knutits.

Vad här berättats om Philipp Hainhofer är ingenting nytt. Det har, ehuru i utförligare form, relaterats av Böttiger, som sympatiskt skildrat hans personlighet. Det är blott en sak som fattas i Böttigers arbeten om Hainhofer och detta är den berömda mecenatens och konstvännens porträtt. Märkvärdigt nog har något sådant nämligen hittills icke varit känt — varken i målning eller gravyr. Det enda som finns är den vackra, *här för första gången reproducerade* med silverstift utförda och med svartkrita retuscherade teckning, som jag för några år sedan påträffade bland en rad annars mycket klena artistporträtt i Tessinska handteckningssamlingen i Nationalmuseum. Den verkligt konstnärliga bilden, som troligen är avsedd för en aldrig utförd gravyr, är utan tvivel tecknad av hans vän Lucas Kilian. "Phipp", som det står under porträttet, är väl snarare en förkortning av Philipp än en misskrivning.

Olof Granberg.

Till bild å sid. 170.

Den gamla *Gustavianska hovteatern* på Drottningholm, som stängdes vid Gustaf III:s död och sedan aldrig varit i bruk, har under nu tilländalupna sommaren varit föremål för en ingående restaurering under ledning av fil. doktor Agne Beijer och framträder nu i sitt ursprungliga tilltalande skick. I samband med restaureringen har också väckts förslag om att i den sålunda återställda hovteatern sammanföra och ordna ett teatermuseum av det i statens ägo befintliga materiel, som direkt belyser den gustavianska tidens teater- och festhistoria. Alla direkt intresserade institutioner, Nationalmuseum, Livrustkammaren, Kungliga teatern och Hovförvaltningen, ha också förklarat sig villiga att understödja denna plan, och säkerligen finns det också en hel del enskilda samlare, som skulle befinnas villiga avstå föremål av direkt intresse för det sålunda planerade museet. Rent ekonomiskt torde endast ett mindre anslag behöva ställas till förökande då det är meningens samlingarne mot en mindre avgift skulle göras tillgängliga för allmänheten i samband med visningarne av Drottningholms slott och Kina. Det är alltså att hoppas att det lilla museet, som genom sammanställning av vad som av hithörande föremål finnes i statens samlingar borde kunna bli av icke blott kulturhistoriskt utan även konstnärligt högt värde, må kunna bli verklighet och i lyckligaste fall kunna öppnas redan till nästkommande sommar.

*

Ett värdigt arkitektoniskt *gravmonnment* över framlidne bruksägare *C. Emil Høger*, vackert beläget bland tallar och granar å Lilla Edets kyrkogård, har i dagarna avtäckts. — Monumentet är utförd i Väst kustgranit med en plan av 7 meter i fyrkant och fyra gravhällar. Figurgruppen i mansstorlek symboliserar "Sorgen". Ritningarna äro uppgjorda av arkitekt Isidor Hörlin. Skulpturen är utförd av bildhuggaren Carl Fagerberg.

Forts. fr. sid. 166.

kostnadsfritt på grund av hans stora intresse för denna sak. Skolan, som är härligt belägen med visträckt utsikt över Mälaren, inrymmer 51 klassrum, 2 laboratorier, läkarerum, tandklinik för tre tandläkare, 4 gymnastiksal, skolköksavdelning med tillhörande tvätt- och mangelrum samt en mängd tecknings- och slöjd-salar för olika slöjdarter. Vidare förekomma skolbad med stor simhall, bespisningssalar för 200 barn och en särskild avdelning för bröstklena barn med undervisningsterrass i det fria. Till sist är också att nämna den särskilt vackert utsmyckade högtidssalen med plats för 400 barn samtidigt.

Kommittéerna för bygget ha gått efter den socialt riktiga principen att de pengar som kostas på folkundervisning och folkhygien icke äro att beteckna som slöseri utan ett kapital, som alltid måste bära god ränta. Resultatet måste också betecknas som en sevärdhet av första ordningen.

Själva byggnadsarbetet har utförts av firman Bredberger & Nilsson i Stockholm.

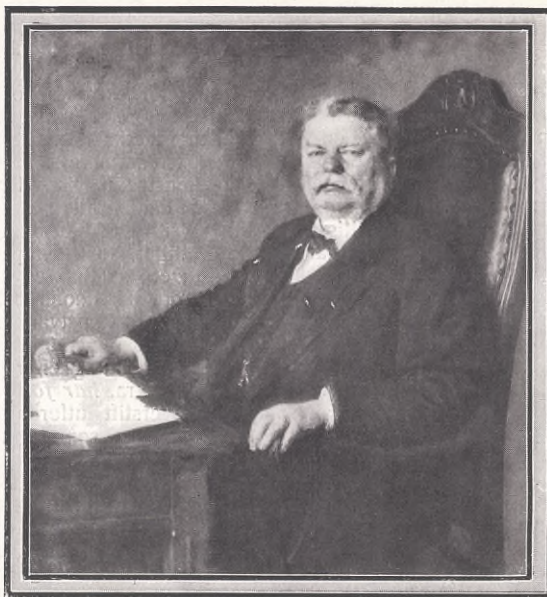
*

A.-B. Östlind & Almqvists orgel- och pianofabrik i Arvika härjades natten till den 1 dec. av en förödande eldsvåda, som lade en stor del av fabriken i aska och ruiner. Skadan var så mycket betydligare, som fabriken låg inne med ett avsevärt lager av färdiga och påbörjade instrument. Fabriken sysselsatte ett hundratal arbetare. Brandförsäkringssumman för hela fabriksanläggningen uppgick sammanlagt till 1,944,000 kr. Om eldens uppkomst har man sig ännu ej något med visshet bekant.

Stockholms stadsfullmäktiges förre ordförande, förre vice talmannen i Första kammaren f. lektorn fil. dr. *Sixten von Friesen* avled den 2 dec. i Stockholm.

Det är ett långt och verksamhetsfyllt liv, i sig inneslutande skolmannens, politikerns och kommunalmannens gärning, som med det timade dödsfallet funnit sin avslutning.

Sixten Gabriel von Friesen var född 1847 och son till prosten Fredrik von Friesen. Efter 1870 avlagd fil. kand. examen promoverades han 1877 till fil. d.r. Redan förut eller 1872 hade han blivit e. o. lektor i matematik och fysik vid Stockholms gymnasium samt 1876 v. rektor vid dåvarande Stockholms realläroverk numera Högre realläroverket på Norrmalm, där han 1880 utnämndes till lektor och ordinarie rektor. Sin politiska bana började han 1885, då han av huvudstadens frisinna valmän insattes i Riksdagens Andra kammare, vilken han tillhörde till 1887. Han återkom 1891 och kvarstannade till 1905,

S. G. VON FRIESEN. — F. 1847. † 2 dec.
Fil. Dr. F. d. Lektor. Riksbanksfullmäktiges och Stockholms stadsfullmäktiges f. d. ordförande. — Efter porträttmålning i olja av professor E. Stenberg.

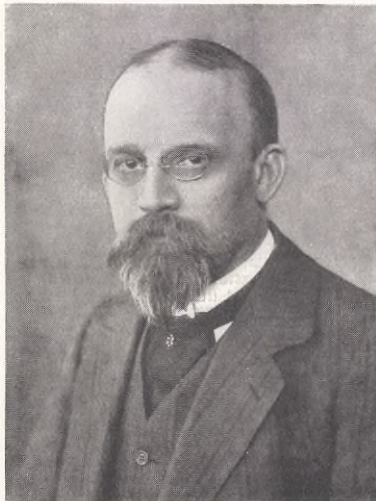
institutions förste valde ordförande från 1904.

Den bortgångne var aktad och personligt uppburen inom alla politiska partiläger, likaså voro hans insatser på skilda arbetsområden högt värdesatta. Vi hänvisa till biografi och helsidesporträtt ärg. IX: 12.

Stockholm har nyligen gästats av den berömda forskaren professor *Oskar Vogt*, inbjuden hit av Svenska läkaresällskapet och Uppsala läkareförening för att hålla ett antal föreläsningar. Professor Vogt är som bekant direktör för Berlineruniversitetets neuro-biologiska institut, som är förenat med det av Kaiser-Wilhelm-Gesellschaft grundade och underhållna institutet för cerebrala undersökningar. För detta sistnämnda är professor Vogts maka med, doktor Cécile Vogt-Mugnier, fransyska till börd, som varit sin man följaktlig under besöket i Sverige, föreståndarinna för en av de anatomiska avdelningarna. Professor Vogt och hans maka ha främst inriktat sitt forskningsarbete i utrönande av människohjärnans cellulära arkitektur och därvid nått de mest häpnadsväckande resultat. Teorin om de mänskliga egenskapernas lokalisering till vissa bestämda delar av hjärnan

genom fysiologiska skiljaktigheter har avsevärt fördjupats och det har lyckats dem att påvisa omkring 200 skilda hjärnbarkzoner eller centra där man förut endast räknade med 12. Vid de två föreläsningar i Stockholm och fem i Uppsala professor Vogt, assisterad av sin maka, höll under besöket här hade han också tillfälle ge en grundlig redogörelse för alla dessa rön och erfarenheter, som givetvis på det livligaste uppskattades av de många som lyckats få tillträde till de märkliga föredragen.

En storartad donation har dagarna kommit *Stockholms allmänna barnbördshus* till godo i det nämligen direktör *Herman Asch* överlämnat ett belopp på 100,000 kronor att under namn av den "Aschska donationen" användas till uppförande vid barnbördshu-

Efter porträtt. Kliche: Sjöberg, Gbg.
PROFESSOR OSKAR VOGT inbjuden hålla föreläsningar för Läkaresällskapet i Stockholm och Uppsala.

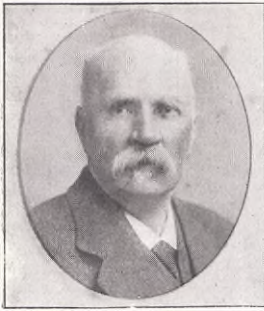
set av bostadshus för dess direktör. Donationen har tillkommit som tack för en lyckad operation, som räddat hans hustrus liv och utförts av prof. Hjalmar Forsner, barnbördshusets direktör och överläkare. Donationen möjliggör ett gammalt önskemål att anstaltens överläkare måtte få sin bostad på pl. tsn. Ritningar till byggnaden, utförda av arkitekt Ernst Stenhammar, föreliggande redan färdiga och arbetet kan påbörjas på vårens snart det nya byggnadsavtalet blir klart.

Till bild å sid. 167.

En vacker räddningsbragd utfördes den 24 nov. i Säter av skolgossen *Börje Nelin*, som från druckning räddade en kamrat, vilken under kälkåkning råkat köra ned i ån. Nelin kastade sig i vattnet, dök ned efter den nödställe och förde honom i land. Räddaren som är född 1910 och son till plåtslagaremästare Nelin, har två gånger tidigare utfört liknande bragder. Första gången, då han endast var 7 år gammal, räddade han en tre år yngre bror från druckning och två år därefter en kamrat, som likaledes befann sig i drunkningsfara. Det vill synas, som skulle Nelin genom sin rådsnarhet och sitt behjärtade handlingssätt hava gjort sig väl förtjänt av en Carnegiebelöning, en utmärkelse som ännu icke kommit honom till del.

Efter porträtt. Kliche: Sjöberg, Gbg.
DIREKTÖR HERMAN ASCH, som donerat 100,000 kronor till Stockholms Allmänna Barnbördshus.

O. L. FRÖMAN.
Civilingenjör. — Stockholm.
80 år 14 dec.*

O. A. ERLANDSSON.
F. d. Postmästare. — Sthlm.
70 år 11 dec.

N. BERGSTRÖM.
Postmästare. — Kinna.
60 år 13 dec.

S. WESTHOLM.
Stadsarkitekt. — Stockholm.
50 år 4 dec.*

C. G. UGGLA.
Häradshövding. — Västerås.
70 år 15 dec.*

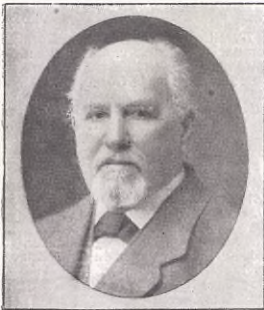
F. O. E. BERG.
V. Häradshövding. — Djurs-
holm. — 65 år 9 dec.*

A. F. AHNSTRÖM.
Överste. — Umeå.
55 år 11 dec.*

G. H. NYSTRÖM.
Häradsskrivare. — Kristine-
hamn. — 50 år 11 dec.*

C. A. HJÄRNE.
Bankdirektör. — Skövde.
70 år 12 dec.*

C. G. DAHLGREN,
Bankkommisarie. — Sthlm.
50 år 10 dec.*

C. WERNER.
Disponent. — Malmö.
50 år 9 dec.*

E. RYDIN.
Direktör. — Borås.
50 år 22 nov.*

W. E. WERNSTEDT.
Nyttnämnd professor vid Ka-
rolinska Institutet.*

E. G. NYSTRÖM.
Nyttnämnd professor vid Upp-
sala Universitet.*

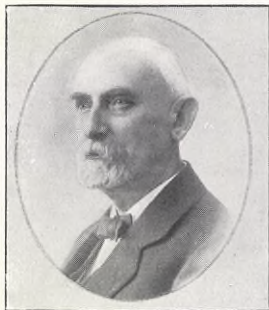
W. E. HEDELIUS.
F. d. Lektor. Fil. d.r. — Göte-
borg. — 70 år 10 dec.*

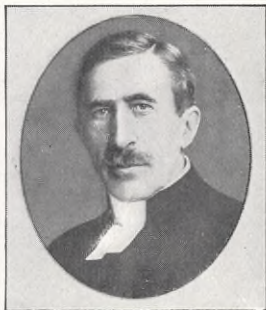
A. O. BERGQUIST.
Prov.-läkare. — Söderköping.
50 år 9 dec.*

Kliche: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

* Data här nedan.

J. L. AKERHOLM.
Handlande. — Göteborg.
70 år 24 nov.

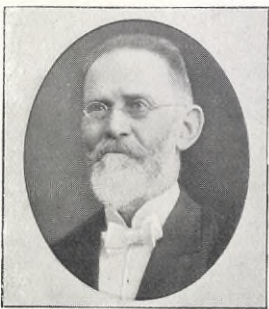
A. J. KALLANDER.
Kyrkoherde. — Stockholm.
60 år 15 dec.*

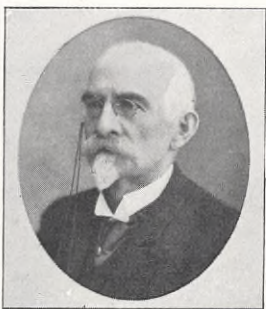
D. H. PETERSSON.
Lantbrukare. — Bjällbo.
55 år 9 dec.*

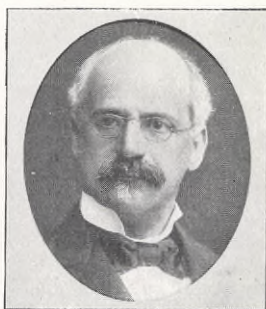
A. THORE.
Förest. för Navigationsskolan.
Göteborg. — 55 år 12 dec.*

J. A. JULIN †.
F.d. Kommunaltjuppörskassör.
Göteborg. — F. 1833. † 24 nov.*

P. J. SELLIN †.
Advokat. — Kalmar.
F. 1849. † 15 nov.

A. F. RAPHAEL †.
Fil. D:r. — Stockholm
F. 1850. † 30 nov.*

C. I. LINDGREN †.
Kammarskrivare. Sångardirigent
— Gbg. F. 1878. † 22 nov.*

* Data här nedan.

OTTO FRÖMAN. Avg.-ex. fr. Teknolog. inst. 64, div. anställen. 64—74, chef f. gatu- o. trumbyggn. i Stockh. 75—08.
SIGURD WESTHOLM. Utex. fr. Byggn.-yrkessk. i Stockh. 92, fr. Tekn. högsk. 98, v. Konstakad. 98—1900, därefter prakt ark. i Stockholm, ex. ark. h. Stockh. stads byggn.-nämnd 04, stadsarkitekt där sdn 16.
CLAES UGOLA. Stud. 71, jur. utr. kand. 77, v. hvd. 79, fiskal i Skån. hovr. 87, häradshöv. i Västmanl. sö. doms. sdn 90, Mångårig led. av stadsfullm. i Västerås, ordf. i drätselk., i stadens plant.-nmd, i Västml. fornm.-fören., i arb.-förm.-anst. Landstingsman.
OSCAR BERG. Stud. 76, hovr.-ex. 82, v. hvd. 85, tjug. en tid i Lantförsv.-dep., Domänstyr. o. Just.-rev. Ägde egend. Röby o. Normestorp i Österg. 1. 91—17, bor sdn 18 i Djursh. På sin tid ordf. i komm.-st. samt led. av pens. o. valnmdr. Styr.-led. i a-b. Göteborg. bank 98—10, Stockh. superfosfat a-b. 98—10, Ätvidab. snickerifabr.-a-b. 02—06.
AXEL AHNSTRÖM. Ulijn v. Kronpr. husarreg. 89, maj. v. Skån. husarreg. 14, övjltn i an. 17, v. fördeln. kavall. m. tjug. v. Kronpr. husarreg. 18, överste o. chef f. Norrl. dragonreg. 19.
HELMER NYSTRÖM. Stud. 89, jur. utr. kand. 99, e. o. not. i Svea hovr. s. ä. ex. länsnot. i Västernorr. l. 02, länsnot. där 08, kronofogde i Östera-syssl. fögd. 10, här.-skrivare där sdn 18. Stadsfullm. i Kristineh. o. ordf. i dess beredn.-utsk. o. revis.-adv. huv.-man i sparb. v. ordf. i spritbol., ordf. i styr. f. Sydsv. kred.-a-b. avd.-kont.
CHARLES HJÄRNE. Stud. 71, anst. å köpm.-kont. 74—98, kassadir. o. styr.-led. i Norrköp. c. bank 98—19. På sin tid led. av Norrköp. kyrkonmd. Styr.-led. i Majornas elem.-lärov. f. fl. 90—98, i a-b. Norrköp. l. l. l. l. 02—14 (ordf. 06—14), Norrk. sparb. 1900—20 (v. ordf. 13—18, ordf. 18—20), v. ordf. i Norrk. utskänkn.-a-b.
GUSTAF DAHLGREN. Stud. 90, e. o. tj.-man i Riksb. 91, bankokomm. 17 (tf. 13). Aman. i 1893 års järnv.-komm., sekr. o. redogör. f. Mell. Sveriges gruvutställn. 96—97, sakkunn. f. utredn. av stadsverkets kassabehov 18. Ordf. i klädeshand.-a-b. C. W. Berg & Co., skattm. o. sekr. i Sv. Eldbeg.-fören.; v. ordf. i Riksb. tjm. sparkassefören. 05, i Bankstat. Anke- o. Pup.-kassa 07, i Riksb. tjm. understödsfören. 08.
CARL WERNER. Disponent f. Malmö Choklad- & konfektfabr.-a-b., Ma-zetti, Malmö, tillverkare av det berömda märket "Mazettis" choklad, kakao o. konfektprodukter.
ERIK RYDIN. Utg. fr. Tekn. elem.-skolan i Borås 92, sdn 93 inneh. av spetsfabr. i Gingri. Sdn sistn. är led. av komm.-nmd, kyrkoråd, fattigv.-styr. På sin bemärkelsedag kunde hr. Rydin bland sin p. rsonal ut-la 5 guld- o. 8 silvermed. fr. Patr. sällsk. för anställen. under tider fr. 29 till 15 år.
WILHELM WERNSTEDT. F. 1872, stud. 90, med. lic. 01, med. dr. 06. Aman. v. Allm. barnh. i Stockh. 02—03, underläk. där 03—10, marinläk. v. 2. gr. 03, i Flott. res. 06, marinläk. i. gr. i Flott. res. 12. Badläk. v. Furu-sunds havsanst. 07, prakt. läk. i Stockh. s. ä., aman. v. Kronpr. Lovisas vårdanst. 10—11. Docent i pediatrik v. Karol. inst. 13, v. Lunds univ. 14; överläk. v. Flensb. vårdanst. i Malmö 13. I dagarne utn. t. prof. i pediatrik v. Karol. inst.
GUNNAR NYSTRÖM. F. 1877, stud. 94, med. lic. 02, med. dr. 07. Under- kir. o. aman. v. Akad. sjukh. i Upps. 03—05, förestånd. f. dess Röntgen-labor. 06, prakt. läk. i Stockh. 07, doc. i kir. v. Karol. inst. 08—16, v. Upps. univ. 16—18, sdn sistn. är åter v. Karol. inst., förestånd. f. Seraf.-lasar. kir. poliklin. 09, sdn 19 överläk. v. Sabbatsb. sjukh. kir. avd. I dagarne utn. t. professor i kirurgi v. Upps. univ.

EMIL HEDELIUS. Stud. 71, fil. lic. 79, fil. dr. 88, e. o. lär. v. Göteborg. latinlärov. 80—82, adj. där 82—11, lektor där 11—19; lär. v. Göteborg. hand-inst. sdn 85, insp. f. Göteborg. priv. elem.-lärov. f. fl. 97—12. Led. av Göteborg. domkapitel 11—19, därefter adj. led. Led. av styr. f. Göteborg. ränte- o. kap.-försäkr.-anst. sdn 88, akt. där sdn 19.
AXEL BERGQUIST. Stud. 91, m. d. lic. 02, ex. prov.-läk. i Kyrkhults distr. 04, stadsläk. i Söderköp. 05, prov.-läk. i Söderköp. distr. 15, läk. v. landst. epid.-sjukh. 10, Stadsfullm. led. av hälsov.-nmd, led. av dir. f. Epid.-sjukh. 10, f. Länslasar. 20, ordf. i pens.-nmd, ordf. i styr. f. Söderköp. brunns- o. bad-a-b. sdn 09.
JOSEF KÄLLANDER. Stud. 82, prästv. 90, kyrkoh. i Hedv. El. förs. Stockh. sdn 10. Led. av Stockh. konsist., folksk.-dir., stadsfullm. 19—20. Led. av Sv. Kyrkans diakonstyr. sdn 10, ordf. i dess bokförlag, v. ordf. i Samarit.-hem. styr.
JOSEF PETERSSON. Stud. 86, i N. Amerika 86—90, eget lantbr. i Bjällbo sdn 91. Ordf. i komm.-st. Led. av Riksd. A. K. sdn 08, led. av lagutsk. sdn 17, författn. utsk. 18, led. av lantm. o. borgarpart. Förtro.-nde-rad, led. av ett fl. rät. b.-styd. komm. Biografi o. hetsid.-portr. arg. XXI: 37.
ALEXANDER THORE. Sjökapit.-ex.; res.-off. 91, ex. lär. v. Göteborg. navig.-sk. 93, förestånd. f. Strömst. navig.-sk. 02, f. Kalmar navig.-sk. 06, f. Göteborg. navig.-sk. sdn 12. På sin tid stadsfullm. i Strömst. o. Kalmar. Ordf. i Naut. fören. i Göteborg. o. i Sjökapit.-fören. sdn 19, v. ordf. i Sjömanshusdir. i Göteborg. sdn 18, 1ed. av dir. f. Sjömannasällsk. där, led. av Örl.-mannasällskapet. Led. av Riksd. A. K. 15—21. Lärob.-förf. o. skriftställ. i naut. ämnen.

JOHAN (JEAN) JULIN. †. Eft. r några års militärtjänst anst. v. mantalskont. i Göteborg fr. 60 under en lång följd av år. Sed. rim. ra stadsrvisor o. därefter kommunaltjuppörskassör t. 07; under en tid tf. mantalskomm. På sin tid aktiv i. d. o. komp.-chef i skarpskytt-kår-n o. i friv. brandkåren. Led. av fattigv.-styr., kyrkotullm., kyrkoråd, ekonom. dir. i Krist. förs. Under 30 år sekr. i Göteborg. hantv.-fören., initiativtag. t. industriställn. i Göteborg. 91, fiskeriställn. i Marstrand 04, fiskmässan i Lysekil 21.

AXEL RAPHAEL †. Stud. 68, fil. dr. 75, jur. kand. 84. Led. o. sekr. i ett antal komm., bl. a. i Sv. förlättarefören. 94. Utövade ett flitigt skrift-ställarskap i jurid. o. nat. ekonom. ämnen.
ISIDOR LINDGREN †. Stud. 99, e. o. kammarskriv. v. tullv. här. s. ä. ord. 08 och stod v. sin döda förfors befordran t. kontrollör. Intr. i essrad i musik o. särsk. sång, var han s. kr. o. andre dirig. f. Länets sångarförb., i. d. under några år av Göteborg. stud.-kårs sångkör m. fl.

HERRAR FOTOGRAFER. Med anledning av på vis-sa håll synnerligen god-tyckliga prisberäkningar vilka kommit tillsynes efter återgåvan-de i H. 8 D. meddela vi härmed att
Prisuppgift bör medfölja insänd fotografi — utom från firmor med vilka prisavtal föreligger. Antingen antages priset för even-tuell reproduktion eller återändras fotografien. — När icke pris-blivt sålunda åsatt fotografi honoreras efter vår varit å beräkning.
REDAKTIONEN.

JUR. PROPESSOR PAUL MILJUKOW, förutvarande rysk utrikesminister och nu ledare av de forna konstitutionella den okristiska och socialrevolutionära parterna. r f. n. i New York för att inför amerikanska folket redogöra för situationen i Ryssland just nu. Han anser sovjets fall vara en fråga om månader. — Kliche: Sjöberg, Öbg.

Till bild å sid. 176.

Washingtonkonferensens arbete har under den gångna veckan företett en påfallande avmattning. Franska konseljpresidenten har återvänt hem efter sitt stora tal, vari han fordrade antingen obeskuren rustningsrätt för Frankrike eller bindande garantier om skydd av övriga stormakter. Nu lämnar även den engelske statsmannen Balfour konferensen för att jula i sitt hemland, en resa vars innebörd livligt kommenteras. Det förefaller som om japanerna voro de, för vilka förhandlingarna tagit det gynsamaste förloppet. Deras ställning har betydligt stärkts, sedan det visat sig hur bräcklig den s. k. vita solidariteten, sammanhållningen mellan de vita makterna i själva verket är. Den kinesiska delegationen, vilken har den synnerligen svåra uppgiften att skydda sitt lands intressen mot stormakternas långt gående anspråk i fråga om koncessioner, intressesfärer o. d. har utsatts för en häftig kritik från de amerikansk-kinesiska studenterna, vilka demonstrerat utanför delegationens hotell i Washington för att ge uttryck åt sin förtrytelse över de delegerades svaga hållning. Studenterna begärde att bli mottagna av delegationens chef Wellington Koo, för att överlämna en resolution, men nekades företräde. Enligt förhållande har Washingtonpolisen upptäckt en sammansvärjning av kinesiska studenter, gående ut på intet mindre än undanrödjandet av flera kinesiska politici.

Efter porträtt. ÖVERSTE REPINGTON. Kliche: Sjöberg, Öbg.
känd över hela världen för sina militära kritiker och korrespondenser från kriget, men icke på alla håll lika berömd som känd. Är f. n. i Washington över kongressen.

Till bild å sid. 167.

Fränsningsarméns högste chef i Sverige efter kommandör Sowthorn, som beordrats till Kanada, kommandör George Mitchell, anlände den 1 december till Stockholm direkt från London där han förut haft sitt verksamhetsfält. Han åtföljdes hit av sin maka och två av sina fyra barn. Redan vid ankomsten till Centralstationen blev han givetvis beredd ett entusiastiskt mottagande av de stora skaror fränsningssoldater och befäl från högkvarteret i Stockholm som kommit tillstådes och varibland märktes chefssekreteraren, överste August Hammar, chefen för krigsskolan, överstelöjtnant Sven Wiberg och fältsekreteraren, överstelöjtnant Sven Möckleburst.

Den nye arméchefen har tillhört Fränsningsarmén ända sedan 1886 då han fick anställning som springpojke vid internationella högkvarteret i London. Redan året därpå befordrades han emellertid till officer och har sedermera anförtratts den ena förtroendeposten efter den andra, främst kanske på grund av en mindre vanlig finansiell begåvning. Sålunda har han varit direktör för arméns stora brand- och livförsäkringsförelse och för dess bank i London, The Reliance Bank Ltd. Åren 1913—1919 var kommandör Mitchell förordnad till den ansvarsfulla posten som finanskansler för armén, i vilken egenskap han besökt bland andra länder Förenta staterna och Kanada, hela Indien från Simla till Colombo, Kina och Korea. Även Sverige har han två gånger tidigare besökt, senast 1917.

glömska framdraga ett verk av en av den tyska operascenen mera berömda namn under början av förra århundradet, nämligen Albert Lortzings komiska opera *Vapensmeden*. Operan som skrevs 1846 nådde första gången Sverige 1885, då ett flertal av Lortzings verk uppfördes överallt på Europas scener. Återupptagandet av denne högt naturbegåvade kompositörs friska och naiva, av folkliga melodier genomtonade opera visade sig vara ett synnerligen lyckligt grepp, vartill hr Carl Lejdströms och fröken Inga Peters förtäfliga tolkningar av respektive roller icke minst bidrogo.

Till bilder å sid. 164.

Lorensbergsteaterns i Göteborg premiär den 2 december av Strindbergs gripande samvetsdrama *Brott och Brott* erbjöd en teaterafton av den art, som i synnerligen hög grad synes ägnad att fångsla och intressera en nutidspublik. Under salongens ljudlösa tystnad och resonans upprullades här, i en parisisk miljö, detta märkliga och stundom fruktansvärda drama, som i sina fyra akter innesluter alla de stora evigt mänskliga problem, som Strindberg med större intensitet än någon nutida dramatiker gjort till sina. Lorensbergsteaterns tolkning var utan tvivel en av de allra bästa som i vårt land kommit ett Strindbergsdrama till del. Själva miljön gav illusion, såväl dess solskens som råga stammade från en sydligare hemisfär än vår. Och de bärande rollerna spelades för ännu värre övertygande. Särskilt utmärkt var hr John Ekman som Maurice, och i Henriette hade fröken Doris Nelson träffat typen och stundom överträffat den. Av abbéns lilla roll hade hr Georg Blickingberg skapat ett litet mästerverk av vishet, humor, god uppfattning och scenkultur. Med nöje antecknar man även hr Wilhelm Berndtssons arbetare Emile. Över det hela valde den Strindbergska andans makt och välde — ett välde som även publiken starkt förnam och först efter sista ridåfallet kom sig för att på vederbörligt sätt skänka en unison hyllning.

Ungefär samtidigt med denna Strindbergsuccé har *Stora teatern* i Göteborg firat en vacker seger genom att ur en oförtjänt

Efter fotograf. MINNESVÄRD ÖVER DEN TYSKE KEMIKERN PROFESSOR EMIL FISCHER avtäckta i Berlin den 25 november. Vid staden talar Universitetsrektor professor Nernst, årets Nobelytstigare i Kemi. — Professor Emil Fischer, född 1852, tilldelades 1902 Nobelpriset och avled 1919. Kliche: Coles, Öbg.

Efter fotografi.

Kliche: Aug. Sjöbergs Klicheanst., Gbg.

D:R WELLINGTON KOO, — med maka — tidigare Kinas sändebud i Washington, nu chef för kinesiska delegationen i Washingtonkonferensen och föremål för ganska allvarliga demonstrationer från kinesiska studenter i Förenta Staterna, tillfölje förmenta eftergifter i Kinas fordringar. — Text å sid. 175.

Presidenten, d:r Sun Jat Sen — med fru Sun vid sin sida — inspekterade Sydkinas trupper den 10 sisl. oktober. (Kinas nationaldag firas till minne av Republikens införande i landet). Den 15 okt. for d:r Sun till fronten för att i egenskap av Generalissimus föra befälet över Syd-Kinas krafter i striden mot Nord-Kina.

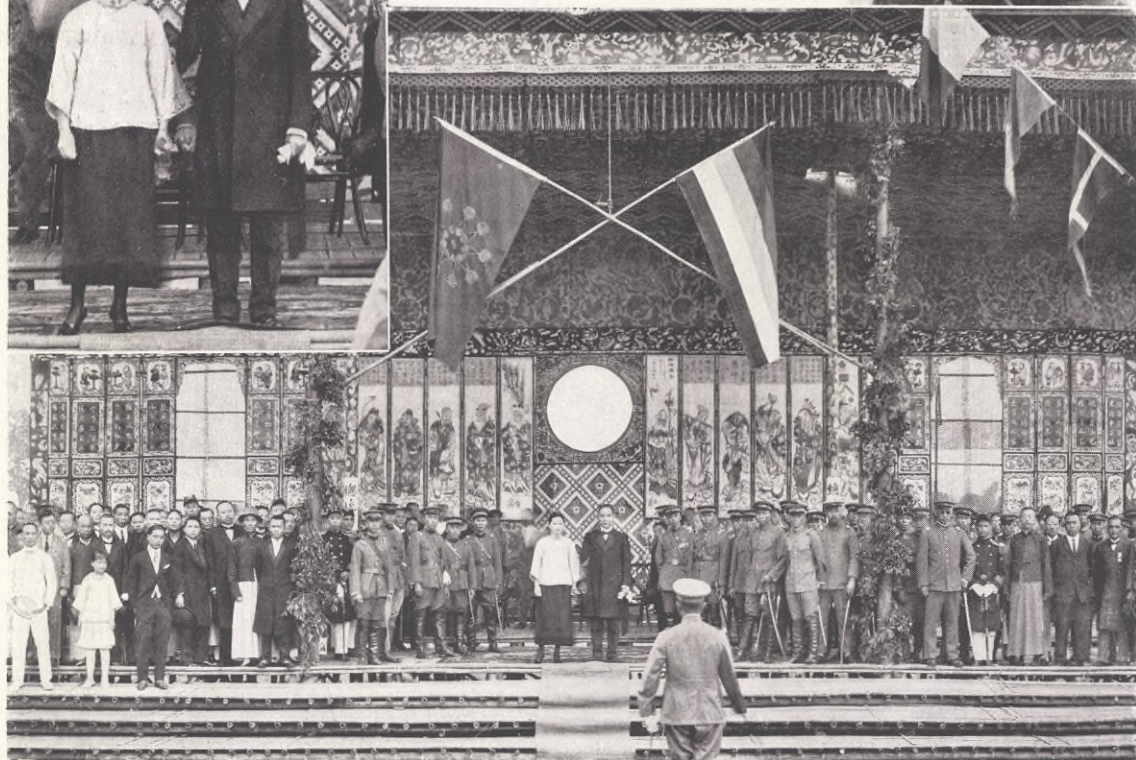
Längst till vänster å bilden synes Sun-To (son till d:r Sun Jat Sen) Generaldirektör för provinsen Kwantungs ämbetsverk för Flodregleringar. I detta ämbetsverk äro tvenne av de ledande ingenjörerna svenskar, nämligen majoren G. W. Olivecrona och löjtnanten vid Väg- och Vattenbyggnadskåren, vår meddelare, Gustaf Berg.

Den lilla flickan till vänster är d:r Suns dotter. Det är nu första gången i det gamla Kinas historia som kvinnan tillåtes taga del i officiella högtidligheter.

INNEHÅLL: D:r Paul Rosenius (biografi o. helsidesporträtt). — D:r Sixten von Friesen †. — Christina Nilssons begravning. — Porträtt o. bilder till dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri. — Rembrandts "Riddaren med falken". Av prof. Axel L. Romdahl.

KINAS PRESIDENT, D:R SUN JAT SEN, med sin gemål, inspekterar Sydkinas trupper den 10 oktober. Första gången i Kinas historia som en kvinna tillåtes taga del i officiella högtidligheter. Infällda t. v. PRESIDENTEN MED GEMÅL förstoring ur samma foto.; t. h. löjtnant Gustaf Berg, anställd i kinesiska regeringens tjänst.

Efter fotografi.

Kliche: Aug. Sjöbergs Klicheanst., Gbg.